

Dato: 18.03.2021

Vår referanse: 2021/4587/347

Partiregisteret, Brønnøysundregistrene
firmapost@brreg.no

Klage på Partiregisterets vedtak om å registrere partinavnet «Partiet Sentrum»

Brønnøysundregistrene – Partiregisteret vedtok 5. januar 2021 å registrere organisasjonsnr. 925 790 230 som politisk parti under navnet Partiet Sentrum.

Under henvisning til bestemmelsen i partil. 17. juni 2006 nr. 102 § 3-1 om at et partinavn ikke kan registreres dersom det vil «kunne forveksles» med et partinavn som allerede er registrert, påklaget Senterpartiet 18. januar 2021 vedtaket om registrering.

I samsvar med reglene i forvaltningsl. 10. februar 1967 § 33, ble klagemotparten varslet om klagen. I løpet av februar mottok Partiregisteret uttalelser og supplerende materiale fra både Partiet Sentrum (som klagemotpart) og Senterpartiet.

Ved brev av 3. mars 2021 til Partilovnemnda som klageinstans meddeler Partiregisteret at det ikke har funnet grunn til å omgjøre registreringsvedtaket. Begrunnelsen er i korte trekk at kravet om forvekslingsfare ikke er oppfylt og at det heller ikke foreligger andre «særlige grunner» til å nekte registrering.

Partilovnemndas syn på saken

Partilovnemnda er klageinstans i saker om registrering i partiregisteret, jf. partil. § 8. Klagen er innlevert til rett tid, og det er ingen andre formelle grunner til å avvise den.

Partilovnemnda kan prøve alle sider av saken, og skal vurdere klagerens synspunkter og andre forhold (forvaltningsl. § 34 andre ledd). Prøvingen må skje på grunnlag av bestemmelsene i partil. § 3. Partilovnemnda bemerker i denne sammenheng at loven ikke gir plass for skjønn om registreringens rimelighet el.

Partilovnemnda slutter seg i det vesentlige til Partiregisterets begrunnelse for å opprettholde vedtaket om registrering. Den nøyer seg derfor med å gjennomgå noen momenter som er av særlig interesse for å begrunne resultatet.

Habilitet

Tre av Partilovnemndas seks medlemmer «skal ha erfaring fra politisk arbeid og ha ulik partipolitisk bakgrunn» (partilovforskrift 5. mai 2014 nr. 107 § 7-1). I praksis settes

E-post:
post@partilovnemnda.no
Internett:
www.partilovnemnda.no

Kontaktperson:
Daniel Giske
Tlf. 22 24 68 73

Adresse:
Partilovnemnda
Postboks 14
6801 FØRDE

bestemmelsen ut i livet ved at oppnevning skjer på grunnlag av navneforslag som blir innhentet fra skiftende partier. Dermed kan ikke partipolitisk tilknytning i seg selv gjøre et medlem inhabilt til å delta i behandlingen av saker som gjelder det partiet som har foreslått han eller henne.

Siden det i denne saken er Senterpartiet nasjonalt, ikke et fylkes-, kommune- eller ungdomspartiledde, som er part, har Partilovnemnda likevel funnet det riktig å vurdere habiliteten til medlemmet Anne Tingelstad Wøien, jf. forvaltningsl. §§ 6 og 8. Hun opplyser at hun i dag sitter i valgkomiteen i Gran Senterparti og er innvalgt medlem av riksrevisorkollegiet etter forslag fra partiet. Ingen av disse vervene gjør henne inhabil etter reglene i forvaltningsl. § 6 første ledd. Partilovnemnda har enstemmig kommet til at de heller ikke er «egnet til å svekke tilliten til [hennes] upartiskhet» (§ 6 andre ledd) til å delta i behandlingen av saken.

Forvekslingsfare

Hovedregelen om registrering følger av partil. § 3 (1) første ledd: For at et partinavn skal kunne registreres, må det «ikke kunne forveksles» med navnet til et parti som tidligere er registrert.

Det er forvekslingsfaren for navnet i seg selv som skal vurderes. Vurderingen må skje med utgangspunkt i alminnelig språkbruk, men må ta hensyn til at velgere som vurderer å stemme på det nystiftede partiet, normalt vil være mer oppmerksomme på skillet mellom dette og andre partier som de vurderer å stemme på, enn hva som kan forventes av andre.

Rent språklig har nøkkelordene «senter» og «sentrum» samme meningsinnhold. Mye taler for at registrering måtte ha vært nektet dersom også ordstillingen i de komplette partinavnene hadde vært den samme («Sentrumspartiet»/Senterpartiet).

Ordene «senter» og «sentrum» skrives imidlertid ikke på samme måte. Også gjengs uttale må antas å skille dem fra hverandre, dessuten blir Senterpartiet i praksis aldri omtalt som «Senter», men med sitt fulle navn (eller med forkortelsen Sp). Viktigst er det likevel at ordstillingen i det nye partinavnet («Partiet Sentrum») er den motsatte av ordstillingen i det tidligere registrerte partinavnet.

I denne sammenheng kan det også nevnes at registreringen av partinavnet «Partiet De Kristne» i 2015 ikke later til å ha skapt nevneverdig fare for forveksling med navnet «Kristelig Folkeparti». Også her foreligger det en viss ulikhet i skrivemåte («kristen» og «kristelig») og motsatte ordstillinger. Velgere som vurderer å stemme på ett av de aktuelle partiene, må antas lett å bli oppmerksomme på forskjellen.

Selv om avstanden er noe større, kan det også nevnes at partinavnet «Sosialistisk Venstreparti» i tiden 2003-2017 (da det ble endret til «SV-Sosialistisk Venstreparti») ikke synes å ha skapt problemer i forhold til partinavnet «Venstre».

På denne bakgrunn har Partilovnemnda kommet til at de to partinavnene ikke ligger hverandre så nær at det gir grunnlag for å nekte registrering.

Særlige grunner

Selv om forvekslingsfaren ikke i seg selv er så stor at registrering må nektes, kan nekting likevel skje hvis det foreligger «særlige grunner». Bestemmelsen om dette i partil. § 3 første ledd siste

setning kom inn i valgloven og fulgte med da regelverket om registrering av politiske partier ble flyttet til den nye partiloven.

Bestemmelsen tok sikte på å åpne en viss mulighet til å nekte registrering selv når faren for navneforveksling ikke i seg selv er tilstrekkelig stor. Den synes særlig å ha tatt sikte på partinavn som «klart kan assosieres med ideologien til et av våre eldste partier, en ideologi som tradisjonelt blir forbundet med dette partiet». Det ville bare være aktuelt å nekte registrering «når tungtveiende historiske og tradisjonelle grunner tilsier» det (NOU 2001:3 s. 364-265). I forlengelsen av dette viser stortingskomitéen til at partiene «kan ha en berettiget interesse i at den ideologi de historisk og tradisjonelt er blitt forbundet med, blir vernet mot at andre partier gjør bruk av samme ideologiske begreper i sine navn» (Innst. O. nr. 81, 2001-2002).

I vurderingen av om det foreligger slike særlige grunner har Anne Tingelstad Wøien kommet til et annet resultat enn flertallet av Partilovnemndas medlemmer.

Partilovnemnda kan ikke foreta en detaljert bedømmelse av partiprogrammer mv. eller praktisk politikk. *Flertallet* nevner likevel at en rekke formuleringer av generell karakter fra de to partiene, f.eks. vektlegging av menneskerettigheter eller menneskeverd, er felles for alle eller de fleste politiske partiene i Norge. Slike likheter gir ikke «tungtveiende historiske og tradisjonelle grunner» til å nekte registrering av hensyn til Senterpartiet. *Flertallet* har også merket seg at det nye partiet i offentligheten primært har vært forstått som konkurrent til Kristelig Folkeparti, ikke til Senterpartiet.

Begge partier pretenderer riktignok å tilhøre et politisk sentrum. Men en slik pretensjon er de ikke alene om, og *flertallet* kan ikke se at den utgjør en slik «særlig grunn» til å nekte registrering som partil. § 3 tar sikte på. Verdien av partipolitisk konkurranse må veie tyngre.

På denne bakgrunn kan ikke *flertallet* se at «Partiet Sentrum» etterligner Senterpartiets ideologi på en slik måte at klagen kan føre frem.

Mindretallet legger derimot avgjørende vekt på at «Partiet Sentrum» på flere områder ønsker å etterligne Senterpartiet ideologisk. Det har oppfattet at Senterpartiet har hatt suksess med å være et sentrumparti med blant annet fokus på menneskeverd og at livene leves lokalt, som «Partiet Sentrum» også skriver. Partiets ønske om å «motarbeide en toblokkstenkning» samsvarer med Senterpartiets linje gjennom mange år.

Konklusjon

På denne bakgrunn treffer Partilovnemnda følgende

vedtak:

Partiregisterets vedtak av 5. januar 2021 om å registrere partinavnet «Partiet Sentrum» opprettholdes.

Saken er behandlet på sirkulasjon i mars 2021. Vedtaket er truffet med tilslutning av fem av Partilovnemndas seks medlemmer, jf. partilovforskriften § 7-2 nr. 2.

Vedtaket kan ikke påklages, men kan bringes inn for domstolene etter reglene i partil. § 8 andre ledd.

**

I samsvar med partil. § 8 første ledd sendes vedtaket til Partiregisteret, som underretter partene og besørger publisering.

For Partilovnemnda

Eivind Smith
leder

Daniel Giske
sekretariatsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent